

AMALIA
HJELM
1846–1916

Fem sange
för röst och piano

Five Songs
for voice and piano

Emenderad utgåva/Emended edition

Levande Musikarv och Kungl. Musikaliska akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikkatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund

Textredaktör/Text editor: Erik Wallrup

Redaktör/Editor: Magnus Svensson

Levande Musikarv/Swedish Musical Heritage

Kungl. Musikaliska akademien/The Royal Swedish Academy of Music

Utgåva nr 720–724/Edition nos 720–724

2015

Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv

ISMN 979-0-66166-115-3

Levande Musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Svenska Litteratursällskapet i Finland och Kulturdepartementet.

Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket, Svensk Musik och Sveriges Radio.

N° 1. Edelweiss.

A. Hjelm.

Andante, quasi Adagio.

SÅNG.

PIANO.

p

Fos - - trad ej af sa - - - len ba-ra, men af

frost ock-så i snö - hvit skrud. Står du en - sam

f e risoluto

un - der - ba - ra skö - na blom - ma al - pens ky - - ska brud.

p

Snö - re-gi - o - nens barn om - slu - ten af drifvans famn och varmt be -

gju - ten af sol - glöd ger sin blomster - skatt, sin lju - fva blom - ster -

p

skatt. Dess

p

poco rit.

ten.

ten.

rot har få - ste ut - i gru - set dock närm - re ej till him - la lju - set en

p a tempo

kro - na höjts, en kro - na höjts ur jor - - dens natt, ur jor - dens

f

poco ten. a tempo

natt.

pp

No 2. Wallvisa.

Ord och Musik af A. Hjelm.

Allegretto, quasi Andantino.

SÅNG.

PIANO.

1. Rån - na da - gen lång i
 2. Drif - va hjor - den fram - till
 3. Snart är hõ - sten hårt med

1. skog och ha - gar, tum - la hur - tigt om med fris - ka nor - dan - vind!
 2. tjer - nens vat - ten ge - nom vil - da snår på klip - pans bran - ta stup
 3. kul - na da - gar då för mig och gett - ren in - gen fröjd mer ges

1. Fri jag är som fo - geln, al - drig kla - gar mul - na da - gar,
 2. Ja - ga bo - cken min och sen ta' fatt - en klå pån kat - ten
 3. Ut - i skog och mark blott vin - den kla - gar dum - ma la - gar

*rit.**Poco meno mosso.*

1. sjun - gar jemt år glad och frisk om kind! Då från sko - gens
 2. Le - dern fram till böl - jans svar - ta djup. Söt han är be -
 3. kal - la oss till sko - lor och kat - ches. Men än - nu från

rit.

1. dju - pa ro _____ kull - ret hörs från duf - vors bo _____
 2. tack - ar sig _____ skut - ter un - dan lätt och vig _____
 3. klip - pans höjd _____ vill jag nju - ta som - marns fröjd _____

1. _____ I små - rens
 2. _____ Jag mig
 3. _____ Blommor plo -

m. g.

1. göm - ma är sållt få dröm - ma om en vän jag ock kan
 2. döl - jer men han föl - jer snällt sin vän på ste - nig
 3. eka fog - lar lo - eka der jag lu - rar tyst in - un - der

Tempo I.

1. ge min tro! Ska - tan skrat - tar ångst mig fat - tar!
 2. öd - slig stig. Öd - lan ki - lar björ - ken si - lar
 3. gre - nen böjd. Bä - cken sor - lar kål - lan por - lar

1. Är det väl åt mig hon skrat - tar — så der styggt? Männ tro?
 2. qvål - lens kla - ra guld i — ge - nom grö - na löf.
 3. tral - la - la - la - la, hvad jag är — lyck - lig och för - nöjd!

N° 3. Hösttankar.

Ord och Musik af A. Hjelm.

SÅNG.

Långsam.

PIANO.

Om än in - nom
Från för - gån - gel -

klo - ster må - rar Du dit lif be - grof Ach der in - nom åf - ven lu - rar
se ej ber - gar bäs - ta ri - ke - dom Frost-natt ut - an sko - ning här - jar

sor - gen på sitt rof Och i verl - dens larm och hvim - mel lyck - an ej du
bå - de knopp och blom En - dast up - på kyr - ko - går - dar un - dan ö - dets

vann ock din kla - ra barn - doms him - mel ald - rig å - ter - fann.
lik Der du kä - ra min - nen vår - dar lif - vet ej be - svek.

a piacere

Der äf - ven vå - - rar om än med tå - - rar kan twin - ga

fram bå - de knopp ock blom natt - frost vill sko - - na, den spå - da

kro - na som blom - strar öd - mjuk och from.

Blom-strar fromt då lyck - an ski - ner på din lef - nads - haf.

Blom - strar än i - bland ru - i - ner på din lyck - as graf.

a tempo
På din lyck - as graf.

poco rit.

No 4. Välkommen åter.

Ord och Musik af A. Hjelm.

SÅNG. *Ej fort.*

PIANO. *p* *cresc.* *dim.*

Glad jag dig hel - sår Du kå - ra go - da vän, som flyd - de bort från

drif-vor - na i nor - den! Sol - sken och vår — Dig kal - la hit i - gen, der

vän - skap bloms - trar skö - nast up - på jor - den. Vag - ga här

sak - ta Ditt hjer - ta till ro! Ström-me i själ - en kår - lek och

tro, kår - lek och tro! Skogs - sus Dig

söf - ve som - mar - tid lång! vak - na här - nåst vid

Eng - lar - nes sång, vid Eng - lars - sång.

pp

Nº 5. Sång till qvällens stjerna.

Andantino con dolcessa.

A. Hjelm.

SÅNG.

PIANO.

mf

Af - ton - stjer - na blid ut - i skym - nin - gens frid Di - na

strå - lar till jor - den du sån - der Da - gens slock - nan - de hopp ser till

cresc.

stjern - lju - set opp Och sin fack - la å - ny - o der tån - der

cresc. *mf*

Då din klar - het hjer - tat glå - der fal - ler likt en

espress. cresc. *sosten.*

bro af ljus På en strål - bro sjå - len trå - der in ut -

cresc.

rit. *f a tempo*

i All - fa - ders hus Sjå - len på en

cresc. e - rit. *f a tempo*

p *accel.*

strål - bro trå - der in ut - i All -

p *accel.*

a tempo *cresc.* *f* *p dim.*

fa - ders hus. Sål - la frid, Stjer - ne-frid!

a tempo *cresc.* *f*

a tempo

rit. *mf*

Af-ton - stjer - na blid gjut din him - mels - ka frid ut - i

hjer - tan h  r - ne - re, som li - da, Gif - oss tro på ett hem, of - van

mol - nen, f  r dem, som en kla - ra - re dag from - ma bi - da.

p

Då din kla - ra str   - le fal - ler ned i    - gats

p

mf *a piacere*

tå - re - flod skim - rar der - i likt kris - tal - ler kost - bar e - vig - hets kle -

mf

Ad.

nod Sprun - gen fram ur jor - dens natt. Tag den,

f *p* *cresc.*

f *p* *cresc.*

Ad. *

f *ritard.* *accel.*

strå - le, den - na skatt, Fram - bär den

col canto *f* *f*

Ad. *

p *dim.* *pp*

till him - me - len!

p *pp*

8

Amalia Hjelm

Amalia Hjelm föddes 1846 i Grycksbo, ett pappersbruk strax utanför Falun. Hennes föräldrar var bruksägaren Johan Henric Munktell och hans maka Augusta (f. Eggertz), båda upplysta och mångsidigt begåvade personligheter. Paret fick nio barn, varav tre döttrar kom att ägna sig åt konstnärlig verksamhet. Förutom Amalia gällde detta hennes båda yngre systrar: Helena Munktell blev en framstående tonsättare och Emma (gift Sparre) valde bildkonstens bana. Fadern var en god pianist som under sin studietid i Uppsala hade umgåtts med namn som Erik Gustaf Geijer och Adolf Fredrik Lindblad.

När Amalia Hjelm var 15 år gammal, avled fadern. Modern tog över driften av bruket, men kunde ändå tillbringa långa perioder i Stockholm med sin stora barnaskara. I Stockholm tog Amalia lektioner i piano av Ludvig Norman och i sång av Fritz Arlberg. Kring 1870 studerade hon piano för Marie Louise Öberg.

1865, 19 år gammal, gifte hon sig i Stockholm med sjöofficeren August Hjelmstierna. Äktenskapet blev inte lyckligt och upplöstes efter några år. Som tonsättare framträdde hon under kortnamnet Amalia Hjelm, möjligen för att markera en viss självständighet gentemot den fru Hjelmstierna som hon annars skulle ha omtalats som.

Konturerna kring Amalia Hjelmns levnad som vuxen är mycket vaga. Hon levde under många år utomlands, i Cannes och i Schweiz, något som familjeförmögenheten medgav. Enligt uppgift arbetade hon som pianist och pianopedagog, komponerade musik samt skrev skönlitterära verk. Under de oroligheter som förebådade första världskriget flyttade hon tillbaka till Sverige och Stockholm, där hon avled 1916. En minnesteckning meddelar att hon ”genom sin originella och spirituella personlighet gjort sig synnerligen omtyckt av en talrik vänkrets”.

Amalia Hjelmns musikaliska produktion är inte stor, åtminstone av bevarade verk att döma. Och den är därtill begränsad till verk för röst och piano. Det speciella med Amalia Hjelmns sånger är emellertid att hon genomgående tonsatte egna texter. I praktiken var hon alltså lika mycket författare som tonsättare. Hennes sånger pekar genom format och uttryck på att de är tänkta för privata sammanhang, inte scenen. Trots att hon till synes var en sparsam kompositör, fick hon likväl två sångsamlingar och tre enskilda sånger publicerade.

© *Gunnar Ternhag*

Om utgåvan

Levande Muskarvs emenderade utgåvor är redaktionellt genomsedda och korrigerade utgåvor av tidigare tryck med kommentarer rörande rättelser och ändringar införda i form av fotnoter. Justeringar av bågar, förtecken, accenter och artikulation som inte har medfört förändrad läsart har utförts utan kommentar.

Förlagan är utgiven av Carl Warmuth, Christiania, C.W. 1995.

På omslaget står: ”Fem Sange / för Mezzo Sopran / med Pianoaccompaniment / A. Hjelm / 1. Edelweiss / 2. Wallvisa / 3. Hösttankar / 4. Välkommen åter / 5. Sång till qvällens stjerna / Christiania, Carl Warmuth”.

Amalia Hjelm

Amalia Hjelm was born in 1846 in Grycksbo, a paper mill town just outside of Falun. Her father was the mill owner and manager Johan Henric Munk-tell, and her mother was Augusta (née Eggertz), both enlightened and multi-talented individuals. The couple had nine children, of whom three daughters later devoted themselves to artistic endeavours. Besides Amalia Hjelm, her two younger sisters were engaged in the arts: Helena Munktell became a prominent composer, and Emma (married Sparre) chose the visual arts path. Their father was a good pianist and during his years in Uppsala he socialised in circles that included author Erik Gustaf Geijer and composer Adolf Fredrik Lindblad.

When Amalia was fifteen years old, her father died. Her mother then took over the operation of the paper mill, but also spent long periods of time in Stockholm with her large brood of children. In Stockholm Amalia took piano lessons from pedagogue and composer Ludvid Norman, as well as singing from baritone Fritz Arlberg. Sometime around 1870, she studied piano with Marie Louise Öberg.

In 1865 at the age of nineteen, she married the naval officer August Hjelmstierna in Stockholm. The marriage was an unhappy one and dissolved after a few years. As a composer, she went by the pen name Amalia Hjelm, possibly to indicate a certain independence in comparison to the title Mrs Hjelmstierna, the name she otherwise would have been known by.

The contours of Amalia Hjelm's adult life are rather vague. She lived abroad for several years, in Cannes and in Switzerland, something the family's wealth afforded her. She reportedly worked as a pianist and piano teacher, composed music, and also wrote literary works. During the unrest that heralded the First World War she moved back to Sweden and to Stockholm, where she died in 1916. Her obituary notes that 'through her original and witty personality, she made herself well liked by a number of circles of friends'.

Amalia Hjelm's musical productivity was not large, at least if one judges by the number of surviving works, which are limited to works for voice and piano. A special feature of Hjelm's songs is that she consistently set music to her own texts. In practice, she was as much a writer as she was a composer. The structures and expressiveness of her songs show that they were meant for private contexts, not the stage. Although she seemingly composed very little, she nevertheless published three individual songs and two song collections.

© *Gunnar Ternhag*

Trans. Jill Ann Johnson

About the edition

Levande Musikarv's (Swedish Musical Heritage's) emendated editions are editorially revised and corrected versions of previously printed material, with comments on the corrections and amendments inserted as footnotes. Adjustments to slurs, accidentals, accents and articulation marks that have not affected the reading have been made without comment.

Originally published by Carl Warmuth, Christiania, C.W. 1995.

Text on the front page: "Fem Sange / för Mezzo Sopran / med Pianoaccom-
pagnement / A. Hjelm / 1. Edelweiss / 2. Wallvisa / 3. Hösttänkar / 4. Väl-
kommen åter / 5. Sång till qvällens stjerna / Christiania, Carl Warmuth".